

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2022/2506
zo 15. decembra 2022
o opatreniach na ochranu rozpočtu Únie pred porušeniami zásad právneho štátu v Maďarsku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 10,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Komisia 24. novembra 2021 zaslala podľa článku 6 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 Maďarsku žiadosť o informácie, na ktorú maďarské orgány odpovedali 27. januára 2022.
- (2) Komisia 27. apríla 2022 zaslala Maďarsku písomné oznámenie podľa článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 (ďalej len „oznámenie“). Komisia v tomto oznámení vyjadrila svoje obavy a uviedla svoje zistenia týkajúce sa viacerých problémov v súvislosti so systémom verejného obstarávania v Maďarsku vrátane:
  - a) systémových nezrovnalostí, nedostatkov a slabých miest v postupoch verejného obstarávania;
  - b) vysokej miery postupov verejného obstarávania s jednou ponukou a nízkej intenzity hospodárskej súťaže v postupoch verejného obstarávania;
  - c) problémov súvisiacich s využívaním rámcových zmlúv;
  - d) predchádzania konfliktom záujmov, ich odhaľovania a nápravy; a
  - e) problémov týkajúcich sa trustov pôsobiacich vo verejnom záujme.
- (3) Tieto problémy a ich opakovaný výskyt v priebehu času poukazujú na systémovú neschopnosť, zlyhanie alebo neochotu maďarských orgánov predchádzať rozhodnutiam, ktoré sú v rozpore s platným právom, pokiaľ ide o verejné obstarávanie a konflikty záujmov, a tak primerane riešiť riziká korupcie. Predstavujú porušenie zásad právneho štátu, najmä zásady právnej istoty a zásady zákazu svojoľnosti výkonných právomocí, a vyvolávajú obavy, pokiaľ ide o deľbu moci.
- (4) Komisia v oznámení uviedla ďalšie dôvody a prezentovala svoje zistenia viacerých problémov týkajúcich sa vyšetrovania a stíhania a protikorupčného rámca vrátane obmedzení účinného vyšetrovania a stíhania údajnej trestnej činnosti, organizácie prokuratúr a neexistencie fungujúceho a účinného protikorupčného rámca v praxi. Tieto problémy predstavujú porušenie zásad právneho štátu, najmä pokiaľ ide o právnú istotu, zákaz svojoľnosti výkonných právomocí a účinnú súdnu ochranu.
- (5) V oznámení Komisia uviedla skutkové okolnosti a konkrétne dôvody, na ktorých založila svoje zistenia, a takisto požiadala Maďarsko, aby poskytlo určité informácie a údaje týkajúce sa týchto skutkových okolností a dôvodov. V oznámení Komisia maďarským orgánom poskytla dva mesiace na predloženie pripomienok.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 1.

- (6) Maďarsko odpovedalo na oznámenie 27. júna 2022 (ďalej len „prvá odpoveď“). Listami z 30. júna a 5. júla 2022 predložilo Maďarsko ďalšie informácie, ktorými doplnilo prvú odpoveď. Maďarsko okrem toho 19. júla 2022 zaslalo dodatočný list, v ktorom navrhlo niekoľko nápravných opatrení na riešenie zistení uvedených v oznámení.
- (7) Komisia posúdila pripomienky predložené v prvej odpovedi a dospela k záveru, že tieto opatrenia nepostačujú na odstránenie jej obáv ani vyriešenie jej zistení uvedených v oznámení. Komisia okrem toho usúdila, že prvá odpoveď ani ďalšie listy zaslané 30. júna a 5. júla 2022 neobsahovali primerané nápravné opatrenia, ktoré by v kontexte nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 predstavovali primeraný záväzok. List z 19. júla 2022 nebolo možné z dôvodu jeho neskorého predloženia zohľadniť pri posudzovaní prvej odpovede. Komisia však v rámci ďalších krokov postupu stanoveného v článku 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 zohľadnila v súlade so zásadou lojálnej spolupráce s členskými štátmi všetky relevantné informácie uvedené v danom liste.
- (8) V súlade s článkom 6 ods. 7 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 Komisia 20. júla 2022 zaslala Maďarsku list (ďalej len „vyhlásenie o zámere“), v ktorom tento členský štát informovala o svojom posúdení podľa článku 6 ods. 6 uvedeného nariadenia a o opatreniach, ktorých prijatie plánovala navrhnuť Rade podľa článku 6 ods. 9 uvedeného nariadenia, pretože Maďarsko neprijalo žiadny záväzok, že prijme primerané nápravné opatrenia. Vo vyhlásení o zámere Komisia poskytla Maďarsku príležitosť predložiť pripomienky, najmä pokiaľ ide o proporionalitu plánovaných opatrení.
- (9) Maďarsko odpovedalo na vyhlásenie o zámere 22. augusta 2022 (ďalej len „druhá odpoveď“) a v odpovedi poskytlo svoje pripomienky k zisteniam Komisie, postupu a proporionalite plánovaných opatrení uvedených vo vyhlásení o zámere. Napriek tomu, že Maďarsko voči zisteniam Komisie namietalo, navrhlo určité nápravné opatrenia na odstránenie obáv Komisie. Maďarsko zaslalo 13. septembra 2022 Komisii list, ktorý obsahoval objasnenia a ďalšie záväzky relevantné z hľadiska navrhovaných nápravných opatrení. Podľa názoru Maďarska nápravné opatrenia vrátane dodatočných záväzkov uvedených v liste z 13. septembra 2022 v plnej miere riešili akékoľvek obavy Komisie a Komisia by preto nemala Rade navrhovať žiadne opatrenia.
- (10) Vzhľadom na to, že podmienky uplatňovania nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 boli splnené, Komisia 18. septembra 2022 prijala návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady o opatreniach na ochranu rozpočtu Únie pred porušovaním zásad právneho štátu v Maďarsku (ďalej len „návrh Komisie“).
- (11) Podľa zistení uvedených v návrhu Komisie, v postupoch verejného obstarávania v Maďarsku existujú po prvé, závažné systémové nezrovnalosti, nedostatky a slabé miesta. Takéto nezrovnalosti sa zistili na základe po sebe nasledujúcich auditov, ktoré vykonali útvary Komisie za obe programové obdobia 2007 – 2013 a 2014 – 2020. Tieto audity boli ukončené so značnými celkovými sumami finančných opráv, ako aj niekoľkými vyšetrovaniami Európskeho úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“), ktoré viedli k finančným odporúčaniam na vymáhanie značných súm od Maďarska. Okrem toho z dostupných údajov vyplýva, že sa vyskytol neobvykle vysoký percentuálny podiel zákaziek zadaných na základe postupov, na ktorých sa zúčastnil len jeden uchádzač, že boli pridelené zákazky konkrétnym spoločnostiam, ktoré postupne získavali veľké podiely na trhu, a že sa vyskytli aj závažné nedostatky v pridelení rámcových dohôd. Ďalej existujú obavy v súvislosti s neuplatňovaním pravidiel verejného obstarávania a pravidiel týkajúcich sa konfliktu záujmov na „trusty pôsobiace vo verejnom záujme“ a nimi spravované subjekty, ako aj s nedostatkom transparentnosti, pokiaľ ide o správu finančných prostriedkov týmito trustmi. Tieto problémy a ich opakovaný výskyt v priebehu času poukazujú na systémovú neschopnosť, zlyhanie alebo neochotu maďarských orgánov predchádzať rozhodnutiam, ktoré sú v rozpore s platným právom, pokiaľ ide o verejné obstarávanie a konflikty záujmov, a tým primerane riešiť riziká korupcie. Predstavujú porušenie zásad právneho štátu, najmä zásady právnej istoty a zásady zákazu svojvoľnosti výkonných právomocí, a vyvolávajú obavy, pokiaľ ide o deľbu moci.

- (12) Po druhé, boli zistené aj ďalšie problémy týkajúce sa obmedzení účinného vyšetrovania a stíhania údajnej trestnej činnosti, organizácie prokuratúry a neexistencie fungujúceho a účinného protikorupčného rámca. Chýbajú najmä účinné súdne prostriedky nápravy zo strany nezávislého súdu proti rozhodnutiam prokuratúry nevyšetrovať či nestíhať údajnú korupciu a podvody a iné trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ďalej absentuje požiadavka uviesť dôvody pridelenia alebo zmeny pridelenia takýchto vecí a chýbajú pravidlá na predchádzanie svojvoľným rozhodnutiam v súvislosti s nimi. Okrem toho chýba komplexná stratégia boja proti korupcii, ktorá by sa vzťahovala na najrelevantnejšie oblasti predchádzania korupcii; nedostatočne sa využíva celá škála preventívnych nástrojov pomáhajúcich pri vyšetrovaní korupcie, najmä prípadov korupcie na vysokej úrovni; a celkovo absentuje účinná prevencia a potlačanie trestných činov podvodu a korupcie. Tieto problémy predstavujú porušenie zásad právneho štátu, najmä pokiaľ ide o právnu istotu, zákaz svojvoľnosti výkonných právomocí a účinnú súdnu ochranu.
- (13) Podľa Komisie pripomienky predložené v odpovediach Maďarska primerane neriešia zistenia uvedené v oznámení a vo vyhlásení o zámere. Odpovede predovšetkým neposkytli žiadne dôkazy v nadväznosti na nedávne zlepšenia, ktoré Maďarsko uskutočnilo vo svojom systéme verejného obstarávania (pokiaľ ide o transparentnosť, intenzitu hospodárskej súťaže, kontroly konfliktov záujmov). Hoci v maďarskom systéme verejného obstarávania došlo po auditoch útvarov Komisie k určitým zmenám, nič nenasvedčuje tomu, že tieto zmeny ovplyvnili úroveň hospodárskej súťaže na maďarskom trhu. Z údajov, ktoré má Komisia k dispozícii, vyplýva nielen zvýšenie koncentrácie zadaných zákaziek vo verejnom obstarávaní, ale aj zvýšenie pravdepodobnosti ich získania aktérmi z maďarskej vládnucej strany. Komisia obstarala štúdiu, ktorá poskytla štatistickú empirickú analýzu viac ako 270 000 verejných zákaziek z rokov 2005 až 2021 v Maďarsku. Zistenia zo štúdie boli potvrdené zisteniami vyplývajúcimi z preskúmania určitých údajov o verejných súťažiach týkajúcich sa zákaziek zadaných niektorým spoločnostiam identifikovaným ako spoločnosti s väzbami na politické prostredie. Komisia zhromaždila aj informácie od médií a zainteresovaných strán v odvetviach cestovného ruchu, komunikácie a športu. Maďarsko neposkytlo žiadne dôkazy o uplatniteľnosti (ani o praktickom uplatňovaní) pravidiel o konflikte záujmov relevantných pre ochranu rozpočtu Únie v súvislosti s trustami pôsobiacimi vo verejnom záujme.
- (14) Zistené nezrovnalosti, nedostatky a slabé miesta sú rozšírené a vzájomne prepojené, čo znamená, že iné postupy, ako sú postupy stanovené v nariadení (EÚ, Euratom) 2020/2092, nedokážu riešiť riziká pre rozpočet Únie účinnejšie. Hoci sa môžu použiť určité prostriedky, ktoré sú k dispozícii v rámci pravidiel pre jednotlivé sektory, ako sú audity vykonávané útvarmi Komisie a finančné opravy týkajúce sa nezrovnalostí, ktoré maďarské orgány nenapravili, tieto opatrenia sa vo všeobecnosti týkajú výdavkov, ktoré už boli vykázané Komisii, a pretrvávanie nedostatkov počas mnohých rokov ukazuje, že finančné opravy nie sú na ochranu finančných záujmov Únie buď pred súčasnými alebo budúcimi rizikami dostatočné.
- (15) Pokiaľ ide o dodržiavanie a monitorovanie základných podmienok zakotvených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060⁽²⁾, treba poznamenať, že jediným dôsledkom nesplnenia základnej podmienky stanovenej v článku 15 ods. 5 uvedeného nariadenia je, že Komisia príslušnému členskému štátu neposkytne refundáciu výdavkov týkajúcich sa operácií, ktoré sú spojené so špecifickým cieľom. Nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2092 poskytuje širšiu škálu možných opatrení na ochranu rozpočtu Únie vrátane pozastavenia schvaľovania jedného alebo viacerých programov a pozastavenia záväzkov v rámci zdieľaného riadenia. Možné opatrenia podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 sa vzťahujú aj na predbežné financovanie, ktoré sa v článku 15 nariadenia (EÚ) 2021/1060 neuvádza.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (16) Pokiaľ ide o uplatňovanie pravidiel verejného obstarávania a ich výklad, v odôvodnení 17 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 sa objasňuje, že právnymi predpismi Únie, na ktoré sa odkazuje v článku 6 ods. 1 uvedeného nariadenia, sú rozpočtové pravidlá a pravidlá pre jednotlivé sektory. Postupy v prípade nesplnenia povinnosti nie sú založené na legislatívnom akte, ale priamo na článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Toto ustanovenie primárneho práva nemožno považovať za „právne predpisy Únie“ v zmysle článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092.
- (17) V článku 22 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ^(³) sa stanovuje, že členské štáty majú prijať všetky primerané opatrenia na ochranu finančných záujmov Únie pri vykonávaní opatrení v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. S cieľom zabezpečiť súlad s článkom 22 uvedeného nariadenia predložila Komisia 30. novembra 2022 návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Maďarska, ktorý obsahuje míľniky, ktoré zahŕňajú záväzky prijaté Maďarskom v rámci nápravných opatrení dohodnutých s Komisiou podľa tohto postupu.

Primárnu zodpovednosť za dodržiavanie práva Únie a vnútroštátneho práva pri vykonávaní opatrení v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti majú v súlade s článkom 22 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 členské štáty, zatiaľ čo Komisia v súlade s článkom 22 ods. 5 uvedeného nariadenia môže pristúpiť k nápravným opatreniam v prípadoch podvodov, korupcie a konfliktov záujmov, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie a ktoré členský štát nenapravil, alebo v prípade závažného porušenia povinnosti vyplývajúcej z dohody o úvere alebo dohody o financovaní. Míľniky okrem toho predstavujú podmienky, ktoré je potrebné splniť, aby bolo pre Maďarsko možné predložiť žiadosti o budúce platby v rámci plánu obnovy a odolnosti. Samy osebe nie sú schopné chrániť finančné záujmy Únie v súvislosti s porušeniami zásad právneho štátu, ktoré už dostatočne priamo ovplyvňujú vykonávanie iných výdavkových programov financovaných z rozpočtu Únie v Maďarsku alebo v prípade ktorých existuje riziko, že takéto vykonávanie ovplyvnia. Uplatňovanie ustanovení nariadenia (EÚ) 2021/241 by preto v tomto prípade Komisii neumožnilo účinnejšie chrániť rozpočet Únie.

- (18) Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti by žiadny iný postup podľa práva Únie, ako postup stanovený v článku 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092, neumožňoval Komisii chrániť rozpočet Únie účinnejšie.
- (19) Potenciálny vplyv zistených porušení na správne finančné riadenie rozpočtu Únie alebo ochranu finančných záujmov Únie sa považuje za osobitne významný vzhľadom na to, že tieto porušenia sú neoddeliteľne spojené s procesom, v rámci ktorého Maďarsko využíva finančné prostriedky Únie, keďže spočívajú v nesprávnom fungovaní orgánov verejnej moci, ktoré rozhodujú o zadávaní zákaziek financovaných z rozpočtu Únie. Okrem toho, ak sú zistené porušenia spojené s obmedzeniami a prekážkami v odhaľovaní, vyšetrovaní a náprave podvodov, ktoré sú označené za ďalšie dôvody týkajúce sa vyšetrovania, trestného stíhania a protikorupčného rámca, vplyv možno považovať za ešte významnejší.
- (20) Vzhľadom na povahu zistení týkajúcich sa verejného obstarávania by sa vhodné opatrenia, ktoré sa majú prijať podľa článku 4 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092, (ďalej len „vhodné opatrenia“) mali týkať financovania z prostriedkov Únie, ktoré sa vykonáva prevažne prostredníctvom verejného obstarávania. Audity Komisie, v rámci ktorých sa identifikovali postupy verejného obstarávania vykazujúce nedostatky a nezrovnalosti, sa týkali oblasti politiky súdržnosti, a napriek tomu, že vplyv týchto nedostatkov a nezrovnalostí na rozpočet Únie bol finančne napravený v rámci uplatňovania pravidiel politiky súdržnosti, preukazujú systémovú neschopnosť, zlyhanie alebo neochotu maďarských orgánov predchádzať rozhodnutiam, ktoré sú v rozpore s platným právom, pokiaľ ide o verejné obstarávanie a konflikty záujmov, a teda primerane riešiť riziká korupcie.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (21) Programy, ktoré sa majú vhodnými opatreniami chrániť, by mali byť prioritne programy politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027, v prípade ktorých sa očakáva, že sa vykonajú prevažne prostredníctvom verejného obstarávania podobným spôsobom, akým Maďarsko implementovalo ekvivalentné programy v rámci viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020. Týmito programami sú: operačný program pre životné prostredie a energetickú efektívnosť plus, operačný program pre integrovanú dopravu plus a operačný program pre územný a sídelný rozvoj plus (ďalej len „dotknuté programy“). Pokiaľ ide o dotknuté programy, miera vykonávania prostredníctvom verejného obstarávania sa odhaduje na 85 % až 90 %.
- (22) Vhodné opatrenia by sa mali týkať aj akcií patriacich do programov Únie vykonávaných v rámci priameho a nepriameho riadenia, v prípade ktorých môžu byť prijímateľmi alebo vykonávacími subjektmi trusty pôsobiace vo verejnom záujme a nimi spravované subjekty, ktoré sa považujú za subjekty verejnej správy v zmysle článku 2 písm. b) a článku 5 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092. Pokiaľ ide o zistené porušenia týkajúce sa trustov pôsobiacich vo verejnom záujme, vhodné opatrenia by sa mali zamerať na všetky programy Únie vykonávané v rámci priameho či nepriameho riadenia.
- (23) Primeraná úroveň opatrení, ktoré sa majú uplatňovať, by sa v súlade s požiadavkami proporcionality stanovenými v článku 5 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 mala určiť na základe percentuálneho podielu, ktorý odráža vzniknuté riziko pre rozpočet Únie.
- (24) Vzhľadom na závažnosť, frekvenciu a trvanie systémových porušení zistených vo verejnom obstarávaní možno finančné riziko pre správne finančné riadenie rozpočtu Únie považovať za veľmi významné, čo odôvodňuje prijatie opatrenia s veľmi vysokou úrovňou finančného vplyvu.
- (25) V súlade s článkom 6 ods. 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 sa pri rozhodovaní o vhodných opatreniach majú zohľadniť získané informácie a akékoľvek pripomienky dotknutého členského štátu, ako aj primeranosť akýchkoľvek navrhovaných nápravných opatrení. Nápravné opatrenia, ktoré Maďarsko navrhlo, by preto mali byť zahrnuté do posúdenia.
- (26) Vo svojej druhej odpovedi Maďarsko predložilo 17 nápravných opatrení, ktorých záväzky boli doplnené listom predloženým Komisii 13. septembra 2022. Podľa názoru Maďarska by sa nimi riešili všetky problémy, na ktoré Komisia poukázala v oznámení. Týmito navrhovanými nápravnými opatreniami sú:
- posilnenie predchádzania nezákonným praktikám a nezrovnalostiam týkajúcim sa využívania finančných prostriedkov Únie, ich odhaľovania a nápravy prostredníctvom novovytvoreného úradu pre integritu;
  - pracovná skupina pre boj proti korupcii;
  - posilnenie protikorupčného rámca;
  - zabezpečenie transparentnosti vo využívaní podpory Únie nadáciami pre správu aktív vo verejnom záujme;
  - zavedenie osobitného postupu v prípade osobitných trestných činov súvisiacich s výkonom verejnej moci alebo správou verejného majetku;
  - posilnenie mechanizmov auditu a kontroly s cieľom zaručiť náležité využívanie podpory Únie;
  - zníženie podielu postupov verejného obstarávania s jednou ponukou, ktoré zahŕňajú financovanie z prostriedkov Únie;
  - zníženie podielu postupov verejného obstarávania s jednou ponukou, ktoré zahŕňajú financovanie z vnútroštátneho rozpočtu;
  - vytvorenie nástroja na nahlasovanie postupov verejného obstarávania s jednou ponukou na účely monitorovania a nahlasovania postupov verejného obstarávania uzavretých s jednou ponukou;
  - vývoj elektronického systému verejného obstarávania s cieľom zvýšiť transparentnosť;
  - vypracovanie rámca na meranie výkonnosti, ktorým sa posúdi účinnosť a nákladová efektívnosť verejného obstarávania;

- l) prijatie akčného plánu na zvýšenie úrovne hospodárskej súťaže vo verejnom obstarávaní;
  - m) poskytovanie odbornej prípravy mikropodnikom a malým a stredným podnikom týkajúcej sa postupov verejného obstarávania;
  - n) vytvorenie systému podpory na kompenzáciu nákladov mikropodnikov a malých a stredných podnikov spojených s ich účasťou na verejnom obstarávaní;
  - o) používanie nástroja Komisie na hodnotenie rizika ARACHNE;
  - p) posilnenie spolupráce s úradom OLAF; a
  - q) prijatie legislatívneho aktu, ktorým sa zabezpečí väčšia transparentnosť verejných výdavkov.
- (27) V rámci trinástich nápravných opatrení sa stanovili kľúčové vykonávacie kroky, ktoré sa mali splniť do 19. novembra 2022. Maďarsko sa zaviazalo, že do 19. novembra 2022 a potom každé tri mesiace bude informovať Komisiu o vykonávaní nápravných opatrení vrátane dodatočných záväzkov uvedených v liste z 13. septembra 2022. V prípade štyroch nápravných opatrení, konkrétne nápravných opatrení v písmenách h) a l) až n), Komisia uviedla, že neexistujú žiadne okamžité kľúčové vykonávacie kroky, keďže tieto opatrenia si vyžadujú dlhšie obdobie vykonávania, a že ich vykonávanie bude monitorovať do 31. decembra 2028 v rámci svojho monitorovania všetkých nápravných opatrení na základe štvrtročného oznamovania, ku ktorému sa Maďarsko zaviazalo svojím listom z 19. novembra 2022.
- (28) Maďarsko sa vo všeobecnosti zaviazalo prijať nápravné opatrenia, ktoré navrhlo vo svojej druhej odpovedi, na účely bezpodmienečného riešenia problémov uvedených v oznámení, zachovať uvedené opatrenia a súvisiace právne predpisy v účinnosti bez akéhokoľvek časového obmedzenia a riadne presadzovať pravidlá v nich stanovené.
- (29) Ako bolo objasnené v dôvodovej správe priloženej k návrhu Komisie, Komisia vyjadrila názor, že navrhované nápravné opatrenia by spoločne v zásade mohli riešiť problémy týkajúce sa systémových nezrovnalostí, nedostatkov a slabých miest vo verejnom obstarávaní, rizík konfliktov záujmov a obáv týkajúcich sa trustov pôsobiacich vo verejnom záujme, ako aj ďalšie dôvody týkajúce sa vyšetrovania, sťahovania a protikorupčného rámca, za predpokladu, že sa všetky opatrenia vykonajú správne a účinne.
- (30) Komisia však tiež doplnila, že je stále potrebné stanoviť podrobné vykonávacie pravidlá pre navrhované nápravné opatrenia, najmä to, ako budú kľúčové prvky opatrení transponované do samotných právnych textov, ktoré sa majú prijať na vykonávanie nápravných opatrení. Vzhľadom na to, že viacero problémov zistených v Maďarsku sa netýka len zmien v právnom rámci, ale predovšetkým konkrétneho vykonania zmien v praxi, v prípade ktorého si dosiahnutie konkrétnych výsledkov vyžaduje dlhší časový rámec, riziko pre rozpočet Únie pretrváva, keďže v čase predloženia návrhu Komisie nie sú zavedené ani kľúčové prvky niektorých nápravných opatrení v súlade s harmonogramom nápravných opatrení predloženým Maďarskom vo svojej druhej odpovedi. Kým nenadobudnú účinnosť kľúčové právne texty, ktorými by sa vykonali mnohé z navrhovaných nápravných opatrení, a pri zohľadnení posúdenia uvedeného v dôvodovej správe priloženej k návrhu Komisie, ako aj možnosti, že opatrenia by nemuseli byť vykonané správne alebo že ich účinnosť bude oslabená pri ich detailnom rozpracovaní, zodpovedá podľa odhadu Komisie úroveň rizika pre rozpočet Únie 65 % dotknutého programu, t. j. o 5 percentuálnych bodov menej, ako je odhadované riziko v prípade neexistencie nápravných opatrení. Rade sa preto navrhuje, aby prijala vhodné opatrenia podľa článku 6 ods. 9 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092.
- (31) Vzhľadom na to, že Maďarsko sa zaviazalo prijať nápravné opatrenia na riešenie situácie v súlade s podrobným harmonogramom a že Komisia sa domnieva, že navrhované nápravné opatrenia, ak sa podľa podrobného harmonogramu správne špecifikujú a vykonajú, by ako celok v zásade mohli tieto otázky riešiť, Rada 13. októbra 2022 na základe žiadosti Maďarska rozhodla, že existujú výnimočné okolnosti podľa článku 6 ods. 10 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092, dostačujúce pre odôvodnenie predĺženia lehoty na prijatie vykonávacieho rozhodnutia o ďalšie dva mesiace, aby Komisii a Rade vzhľadom na značný počet a technickú náročnosť nápravných opatrení poskytla dostatočný čas na posúdenie ich prijatia a účinného vykonávania.

- (32) S cieľom dodržať lehoty stanovené v kľúčových vykonávacích krokoch Maďarsko od konca septembra 2022 do začiatku októbra pristúpilo k prijatiu viacerých legislatívnych aktov. Boli potrebné ďalšie intenzívne rokovania medzi maďarskými orgánmi a útvarmi Komisie s cieľom pokúsiť sa zabezpečiť, aby tieto akty boli plne v súlade s nápravnými opatreniami a aby boli účinné. Na základe týchto rokovaní maďarská vláda 15. novembra 2022 predložila národnému zhromaždeniu takzvaný súhrnný balík obsahujúci viacero navrhovaných zmien právnych textov, ktoré boli prijaté koncom septembra 2022 a začiatkom októbra.

Tento súhrnný balík pozostáva z dvoch návrhov zákonov: jeden z nich (T/2033) sa má prijať riadnym postupom, pričom záverečné hlasovanie sa uskutočnilo 22. novembra 2022, a druhý návrh zákona (T/2032) sa má prijať v súlade s postupom uplatniteľným na základné akty (ktorý si vyžaduje dvojtretinovú väčšinu), pričom záverečné hlasovanie sa uskutočnilo 7. decembra 2022. Národné zhromaždenie prijalo oba zákony. Maďarsko listami zaslanými Komisii 19. novembra, 26. novembra, 6. decembra a 7. decembra 2022 informovalo Komisiu o opatreniach prijatých na splnenie záväzkov, ktoré predtým prijalo.

- (33) Komisia 30. novembra 2022 uverejnila oznámenie o nápravných opatreniach oznámených Maďarskom, v ktorom Rade poskytla posúdenie primeranosti nápravných opatrení, ktoré Maďarsko prijalo do 19. novembra 2022. V nadväznosti na žiadosť Rady zo 6. decembra 2022 jej Komisia 9. decembra 2022 poskytla aktualizované posúdenie o ďalších opatreniach, ktoré Maďarsko prijalo do 7. decembra 2022. Oznámenie Komisie z 30. novembra 2022 a aktualizované posúdenie z 9. decembra 2022 spolu s dôvodovou správou priloženou k návrhu Komisie predstavujú základ pre rokovania Rady.

a) **Posilnenie predchádzania nezákonným praktikám a nezrovnalostiam týkajúcim sa využívania finančných prostriedkov Únie, ich odhaľovania a nápravy prostredníctvom novovytvoreného úradu pre integritu**

- (34) Maďarsko sa zaviazalo zriadiť nový úrad pre integritu s cieľom posilniť predchádzanie podvodom, konfliktom záujmov a korupcii a iným nezákonným praktikám a nezrovnalostiam pri využívaní akejkoľvek finančnej podpory Únie, ako aj ich odhaľovanie a nápravu. Vytvorenie úradu pre integritu, v maďarskom kontexte nového orgánu, je horizontálnym opatrením zameraným na nápravu systémových porušení zásad právneho štátu v oblasti verejného obstarávania, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie. Je preto jedným z ústredných nápravných opatrení, ktoré Maďarsko navrhlo na riešenie obáv Komisie.
- (35) Maďarsko zahrnulo do navrhnutého nápravného opatrenia niekoľko prvkov, ktoré v čase predloženia návrhu Komisie boli hodnotené pozitívne, a to najmä pokiaľ ide o: i) účel a ciele nového úradu pre integritu, ii) rozsah jeho mandátu a rozsiahle právomoci vrátane právomoci dávať pokyny verejným obstarávateľom, aby pozastavili postupy verejného obstarávania, právomoci požiadať správne vyšetrovacie orgány o vykonanie vyšetrovaní, právomoci odporučiť vylúčenie konkrétnych hospodárskych subjektov z financovania z prostriedkov Únie; právo požiadať o súdne preskúmanie všetkých rozhodnutí orgánov týkajúcich sa postupov verejného obstarávania, ktoré zahŕňajú akúkoľvek podporu Únie (a ktoré môžu byť predmetom súdneho preskúmania) atď.; iii) pravidlá týkajúce sa vymenovania správnej rady úradu pre integritu a zapojenia „preverovacieho výboru“ zamerané na zaručenie úplnej nezávislosti úradu pre integritu. Okrem toho sa Maďarsko zaviazalo, že sa úrad pre integritu bude opierať o skutočnosti preukázané v súdnych rozhodnutiach, bude sa môcť obrátiť na súd a jeho vlastné rozhodnutia budú podliehať súdnemu preskúmaniu.

Maďarsko sa preto takisto zaviazalo, že všetky súdy v Maďarsku, ktoré prejednávajú občianskoprávne, správne a trestné veci, vrátane tých, ktoré sú relevantné pre ochranu finančných záujmov Únie, budú dodržiavať požiadavky nezávislosti a nestrannosti a budú zriadené zákonom v súlade s článkom 19 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) a príslušným *acquis* Únie. Maďarsko sa tiež zaviazalo podniknúť kľúčové vykonávacie kroky na vytvorenie úradu pre integritu do 19. novembra 2022. Po predložení návrhu Komisie Maďarsko 4. októbra 2022 prijalo zákon, ktorým sa zriaďuje úrad pre integritu (zákon XXVII z roku 2022 o kontrole využívania rozpočtových prostriedkov Európskej únie, ďalej len „zákon o úrade pre integritu“), ktorý nadobudol účinnosť 11. októbra 2022. Ďalšie zmeny zákona o úrade pre integritu boli zavedené ako súčasť dvoch návrhov zákonov tvoriacich „súhrnný

balík“, ktorý bol predložený národnému zhromaždeniu 15. novembra 2022 a o ktorom sa hlasovalo 22. novembra 2022 a 7. decembra 2022. Maďarsko podľa požiadaviek uvedených v nápravnom opatrení uskutočnilo v rámci procesu vedúceho k prijatiu zákona o úrade pre integritu konzultácie s Radou Európy a OECD a zohľadnilo určité odporúčania. Súbežne s legislatívnymi postupmi maďarské orgány začali 23. septembra 2022 výberové konanie a vymenovanie členov preverovacieho výboru a následne 14. októbra 2022 aj členov správnej rady úradu pre integritu, ktorej členovia boli napokon do 4. novembra 2022 vymenovaní. Prvé oficiálne zasadnutie úradu pre integritu sa konalo 18. novembra 2022.

- (36) Ako však Komisia po dôkladnom posúdení uviedla vo svojom oznámení z 30. novembra 2022 a ako potvrdila 9. decembra 2022, regulačný rámec pre úrad pre integritu stanovený v zákone o úrade pre integritu nespĺňa určité záväzky prijaté v rámci nápravného opatrenia, ktoré preto podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 nemožno považovať za plne účinné a primerané. Slabé miesta, riziká a nedostatky nápravného opatrenia, ktoré ohrozujú účinnosť a nezávislosť úradu pre integritu a jeho schopnosť riešiť zistenia Komisie, sú najmä tieto: i) absencia jasného pravidla, v ktorom by sa uvádzalo, že úrad pre integritu si zachová svoju právomoc po tom, ako sa projekt vyjme z financovania z prostriedkov Únie; ii) nedostatky v systéme súdneho preskúmania rozhodnutí verejných obstarávateľov, ktorí nedodržiavajú odporúčania úradu pre integritu; iii) nedostatky v rámci postupu odvolávania; iv) priame právomoci úradu pre integritu vo vzťahu k rôznym skupinám deklariantov namiesto právomocí dohľadu a chýbajúci prenos právomocí na úrad pre integritu, pokiaľ ide o overovanie majetkových priznaní členov vlády; v) obmedzený rozsah pôsobnosti týkajúci sa nedostatočného začlenenia všetkých „vysokorizikových úradníkov“ do rozsahu pôsobnosti overovacích právomocí úradu pre integritu v súvislosti s majetkovými priznaniami. Z týchto dôvodov, ktoré sa podrobnejšie uvádzajú v oznámení Komisie, sa Rada domnieva, že zistené nedostatky, a to najmä tie, ktoré obmedzujú právomoci úradu pre integritu, sú natoľko závažné, že vážne narušujú schopnosť úradu pre integritu naprávať systémové porušenia zásad právneho štátu v oblasti verejného obstarávania, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie.

b) Pracovná skupina pre boj proti korupcii

- (37) Maďarsko sa zaviazalo, že zriadi pracovnú skupinu pre boj proti korupcii, ktorej úlohou bude okrem iného skúmať existujúce protikorupčné opatrenia a vypracovať návrhy týkajúce sa zlepšenia prevencie, odhaľovania, vyšetrovania, stíhania a sankcionovania korupčných praktík. Kľúčový prvok nápravného opatrenia sa týkal úplnej, štruktúrovanej a účinnej účasti mimovládnych subjektov pôsobiacich v oblasti boja proti korupcii spolu so zástupcami vlády. Maďarsko sa okrem toho zaviazalo, že počas prípravy návrhov právnych predpisov bude v rozsiahlej miere konzultovať s vnútroštátnymi a medzinárodnými zainteresovanými stranami vrátane Komisie. Maďarsko sa zaviazalo prijať kľúčové vykonávacie kroky s cieľom stanoviť regulačný rámec pre novú pracovnú skupinu pre boj proti korupcii do 30. septembra 2022. V súlade s nápravným opatrením sa v príslušných ustanoveniach zákona o úrade pre integritu stanovuje, že 50 % členov novej pracovnej skupiny pre boj proti korupcii majú predstavovať zástupcovia mimovládnych subjektov, ktorí sa vyberajú prostredníctvom otvoreného, transparentného a nediskriminačného výberového konania na základe objektívnych kritérií v oblasti znalostí a zásluh. Po predložení návrhu Komisie Maďarsko konzultovalo s OECD a Radou Európy a zabezpečilo zriadenie novej pracovnej skupiny pre boj proti korupcii v rámci zákona o úrade pre integritu. Nová pracovná skupina pre boj proti korupcii bola napokon zriadená 1. decembra 2022.
- (38) Vzhľadom na tento vývoj a na základe posúdenia Komisie sa Rada domnieva, že Maďarsko prijalo príslušné kľúčové vykonávacie kroky a že regulačný rámec pre novú pracovnú skupinu pre boj proti korupcii stanovený v zákone o úrade pre integritu spĺňa záväzky stanovené v nápravnom opatrení.

c) Posilnenie protikorupčného rámca

- (39) Maďarsko sa zaviazalo prijať do 30. septembra 2022 stratégiu boja proti podvodom a stratégiu boja proti korupcii, v ktorých sa vymedzia úlohy subjektov zapojených do vykonávania akejkoľvek finančnej podpory Únie v súvislosti s predchádzaním podvodom, konfliktom záujmov a korupcii, ich odhaľovaním a nápravou. Maďarsko sa ďalej zaviazalo, že od 1. novembra 2022 rozšíri osobný a vecný rozsah majetkových priznaní. Toto nápravné opatrenie má horizontálnu a systémovú povahu s cieľom bojovať proti korupcii a zabezpečiť transparentnosť v politickej oblasti. Je preto jedným z ústredných nápravných opatrení, ktoré Maďarsko navrhlo.
- (40) Po predložení návrhu Komisie Maďarsko podniklo niekoľko krokov na riešenie kľúčových vykonávacích krokov pre toto nápravné opatrenie. Maďarsko prijalo 30. septembra 2022 stratégiu boja proti podvodom a korupcii na programové obdobie 2021 – 2027 a vykonávania plánu obnovy a odolnosti (rozhodnutie vlády č. 1470/2022). Stratégia bola následne zmenená a 15. novembra 2022 bola prijatá a uverejnená nová verzia (rozhodnutie vlády č. 1540/2022). Národné zhromaždenie prijalo 25. októbra 2022 zákon o majetkových priznaniach (zákon XXXI z roku 2022), ktorý okrem určitých výnimiek nadobudol účinnosť 1. novembra 2022. Maďarsko 15. novembra 2022 predložilo národnému zhromaždeniu pozmeňujúci návrh týkajúci sa zákona o majetkových priznaniach ako súčasť súhrnného balíka prijatého 7. decembra 2022.
- (41) Pokiaľ ide o stratégiu boja proti podvodom a korupcii, Komisia vo svojom oznámení z 30. novembra 2022 zistila, že napriek nedodržaniu dohodnutého termínu v dôsledku prijatia zmien Maďarsko predsa len splnilo záväzky stanovené v nápravnom opatrení. Pokiaľ ide o majetkové priznania, Komisia zistila, že v súlade s nápravným opatrením sa zákonom o majetkových priznaniach osobný rozsah majetkových priznaní rozširuje na osoby poverené vysokými politickými funkciami a členov národného zhromaždenia, ako aj na ich príbuzných žijúcich v tej istej domácnosti. Zákonom sa takisto rozširuje vecný rozsah majetkových priznaní tak, aby zahŕňali všetok relevantný majetok. Na základe posúdenia Komisie však v regulačnom rámci pre majetkové priznanie, ktorý zaviedlo Maďarsko, pretrvávajú významné slabé miesta, riziká a nedostatky, a to najmä: i) nedostatočná jasnosť a právna istota, pokiaľ ide o povinnosti priznávania týkajúce sa nehnuteľností, vrátane nehnuteľností mimo jurisdikcie Maďarska; ii) nejasnosti, pokiaľ ide o osobný, vecný a časový rozsah majetkových priznaní, príjmov a hospodárskych záujmov niektorých vedúcich pracovníkov, úradníkov a členov národného zhromaždenia a ich manželov/manžieliek alebo osôb a detí žijúcich v tej istej domácnosti; iii) nezahrnutie výslovného odkazu na zavedenie systému majetkových priznaní podávaných elektronicky v digitálnom formáte, ktoré sa majú uchovávať vo verejnej databáze s možnosťou vyhľadávania bez poplatkov alebo potreby registrácie, do zákona o majetkových priznaniach. Rada sa domnieva, že z týchto dôvodov, ako sa ďalej uvádza v oznámení Komisie, zistené nedostatky vytvárajú možné medzery v uvedenom zákone a v dôsledku toho oslabujú účinnosť nápravného opatrenia.

d) Zabezpečenie transparentnosti vo využívaní podpory Únie nadáciami pre správu aktív vo verejnom záujme

- (42) Maďarsko zaviazalo zabezpečiť transparentnosť vo využívaní podpory Únie nadáciami pre správu aktív vo verejnom záujme zmenou príslušného regulačného rámca do 30. septembra 2022. Po predložení návrhu Komisie národné zhromaždenie prijalo legislatívny akt, ktorým sa menia niektoré zákony týkajúce sa nadácií pre správu aktív vo verejnom záujme, ktoré vykonávajú verejné úlohy, štátnej daňovej a colnej správy a kontrol Európskeho úradu pre boj proti podvodom v súvislosti s kontrolou využívania rozpočtových prostriedkov Európskej únie (zákon XXIX z roku 2022), ktorý nadobudol účinnosť 13. októbra 2022.
- (43) Zákonom XXIX z roku 2022 sa v súlade s nápravným opatrením zaviedli zmeny, ktorými sa rozšíril rozsah pôsobnosti pravidiel týkajúcich sa verejného obstarávania a konfliktu záujmov tak, aby sa vzťahovali aj na nadácie pre správu aktív vo verejnom záujme, ktoré vykonávajú verejné úlohy. Regulačný rámec však stále nebráni vysokopostaveným úradníkom vrátane vyšších politických vedúcich pracovníkov z národného zhromaždenia a autonómnych orgánov Maďarska, aby zasadali v správnych radách nadácií pre správu aktív vo verejnom záujme, aj keď to opakovane požadovala Komisia. Maďarsko okrem toho od 1. novembra 2022 opätovne zaviedlo možnosť

(prostredníctvom výnimky zo všeobecného zákazu) pre vyšších politických vedúcich pracovníkov vykonávať iné platené zamestnania, a to aj v správnych radách nadácií pre správu aktív vo verejnom záujme. Rada sa domnieva, že z týchto dôvodov, ako sa ďalej uvádza v oznámení Komisie, slabé miesta regulačného rámca v spojení s novým legislatívnym vývojom zhoršujú možný konflikt záujmov, ktorý malo nápravné opatrenie riešiť, a preto sú nedostatočné na riešenie obáv, ktoré pôvodne vyjadrila Komisia.

e) **Zavedenie osobitného postupu v prípade osobitných trestných činov súvisiacich s výkonom verejnej moci alebo správou verejného majetku**

- (44) Maďarsko sa zaviazalo zaviesť nový postup súdneho preskúmania týkajúci sa osobitných trestných činov súvisiacich s výkonom verejnej moci alebo správou verejného majetku. Podľa nápravného opatrenia sa v novom postupe musí stanoviť súdne preskúmanie rozhodnutia prokuratúry alebo vyšetrovacieho orgánu zamietnuť oznámenie o trestnej činnosti alebo ukončiť trestné konanie (t. j. ukončiť vyšetrovanie trestného činu bez obžaloby) v súvislosti s korupciou a činnosťami súvisiacimi s korupciou. V novom postupe sa musí vyšetrojúcemu sudcovi zveriť právomoc nariadiť začatie alebo pokračovanie trestného konania. Návrhy v rámci tohoto konania by mohla podávať každá fyzická a právnická osoba s výnimkou orgánov verejnej moci, čo by mohlo viesť aj k možnosti podať obžalobu na súd. Toto nápravné opatrenie je horizontálne opatrenie, ktorého cieľom je napraviť štrukturálne problémy s účinnosťou trestného stíhania v Maďarsku a zaistiť prijatie účinných a odrádzajúcich opatrení na zabezpečenie ochrany finančných záujmov Únie v súlade s článkom 325 ZFEÚ. Je preto jedným z ústredných nápravných opatrení, ktoré Maďarsko navrhlo na riešenie obáv Komisie.
- (45) Maďarsko do navrhovaného nápravného opatrenia zahrnulo niekoľko prvkov, ktoré boli v čase predloženia návrhu Komisie hodnotené pozitívne, ako napríklad možnosť právnych subjektov podať návrh na začatie postupu súdneho preskúmania, zaručené privilegované procesné postavenie osoby, ktorá oznamuje trestný čin, odkaz na skutočnosť, že výlučná právomoc konať vo veciach v rámci nového postupu bude pridelená špecializovanému súdu (t. j. ústrednému okresnému súdu v Bude), odkaz na skutočnosť, že všetky súdy a vyšetrojúci sudcovia zapojení do nového postupu budú dodržiavať článok 19 Zmluvy o EÚ a príslušné *acquis* Únie, a primeraný časový rámec postupu vo všeobecnosti. Maďarsko sa takisto zaviazalo prijať kľúčové vykonávacie kroky na prijatie a nadobudnutie účinnosti potrebných zmien Trestného poriadku a príslušných vykonávacích predpisov do 15. novembra 2022. Po predložení návrhu Komisie prijalo národné zhromaždenie 3. októbra 2022 zákon, ktorým sa mení zákon XC z roku 2017 o Trestnom poriadku (ďalej len „zákon o súdnom preskúmaní“), ktorý nadobudol účinnosť 15. novembra 2022 a po výmene názorov s Komisiou bol ďalej zmenený a 22. novembra 2022 v zmenenom znení prijatý. Maďarsko iniciovalo preskúmanie *ex ante* na svojom ústavnom súde, ktorý dospel k záveru, že zákon o súdnom preskúmaní je v súlade so zásadou monopolu v oblasti trestného stíhania stanovenou v maďarskom základnom zákone. Maďarsko napokon predložilo Komisii návrhy vyhlášok, ktorými sa stanovujú vykonávacie predpisy potrebné na uplatňovanie nového postupu preskúmania, a zaviazalo sa, že ich bezodkladne prijme, aby sa zabezpečilo, že nadobudnú účinnosť 1. januára 2023.
- (46) Zákonom o súdnom preskúmaní sa implementujú viaceré záväzky navrhnuté v nápravných opatreniach zavedením príslušných zmien Trestného poriadku. Komisia uvítala aj ďalšie opatrenia, ktoré Maďarsko prijalo v rámci novely zákona o súdnom preskúmaní, napríklad právomoc úradu pre integritu podať návrh na revíziu alebo opakovanú revíziu a zrušenie právomoci generálneho prokurátora podať mimoriadny opravný prostriedok proti rozhodnutiam. Ako však vyplýva z posúdenia Komisie, osobitnými ustanoveniami zákona o súdnom preskúmaní sa zavádza priestor na voľné uváženie v postupe, ktorý by sa mohol použiť na ovplyvnenie výsledku na základe návrhu na preskúmanie alebo návrhu na trestné stíhanie, čím by sa ohrozila účinnosť a celková primeranosť nápravného opatrenia. Konkrétne, i) v uplatniteľných pravidlách sa jasne neuvádzajú právne dôsledky pre prokurátora v prípade súdneho rozhodnutia o zrušení jeho rozhodnutia na základe návrhu na preskúmanie. Keďže neexistuje záruka, že po rozhodnutiach o súdnom preskúmaní bude riadne nasledovať primerané trestné stíhanie, diskrečná právomoc priznaná prokurátorovi vážne narúša účinnosť, a teda aj primeranosť nápravného opatrenia. Okrem toho, ii)

v prípadoch, v ktorých možno podať návrh na trestné stíhanie, sa v zákone o súdnom preskúmaní vyžaduje, aby súd konajúci vo veci preskúmal dôvod návrhu na trestné stíhanie na neverejnom pojednávaní a bez vypočutia dôkazov, čo dopĺňa predbežné preskúmanie formálnych dôvodov stanovených v novom konaní.

Na základe posúdenia Komisie a dôvodov, ktoré sú v ňom uvedené, takéto preskúmanie dôvodu návrhu na začatie trestného stíhania súdom konajúcim vo veci predstavuje hmotnoprávne filtrovanie, ktoré by znamenalo riziko, že by sa predpokladalo vydanie rozhodnutia vo veci samej alebo by sa vydaniu rozhodnutia vo veci samej zabránilo, a to bez možnosti usilovať sa získať a vypočuť si dôkazy vo veci samej. To predstavuje zbytočný krok a oslabuje účinnosť nápravného opatrenia. Napokon, v zákone o súdnom preskúmaní sa neupresňuje rozsah uplatňovania nových pravidiel v čase, a najmä sa v ňom neuvádza, že nový postup sa bude uplatňovať aj na (nepremlčané) trestné činy spáchané pred 1. januárom 2023. Rada sa domnieva, že z týchto dôvodov a dôvodov ďalej uvedených v oznámení Komisie, sú zistené nedostatky natoľko závažné, že vážne ohrozujú primeranosť nápravného opatrenia na riešenie otázok neúčinného vyšetrovania, stíhania a sankcionovania trestných činov v oblasti verejného majetku.

f) Posilnenie mechanizmov auditu a kontroly s cieľom zaručiť riadne využívanie podpory Únie

- (47) Maďarsko sa zaviazalo posilniť mechanizmy auditu a kontroly s cieľom zaručiť riadne využívanie podpory Únie tým, že do príslušných vnútroštátnych právnych predpisov zahrnie ustanovenia na posilnenie pravidiel a postupov na účinnejšiu prevenciu, odhaľovanie a nápravu konfliktov záujmov pri využívaní finančných prostriedkov Únie v súlade s článkom 61 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽⁴⁾ vrátane účinného mechanizmu kontroly platnosti vyhlásení o konflikte záujmov. Po predložení návrhu Komisie Maďarsko podniklo niekoľko krokov na riešenie kľúčových vykonávacích krokov pre toto nápravné opatrenie. Národné zhromaždenie konkrétne prijalo a ďalej zmenilo zákon č. XXVIII z roku 2022, ktorým sa zriadilo riaditeľstvo pre vnútorný audit a integritu v kancelárii predsedu vlády a ktorým sa mu poskytujú záruky nezávislosti a účinnosti. Súhrnný balík zahŕňal aj návrh zákona, ktorým sa mení regulačný rámec, ktorým sa riadi Generálne riaditeľstvo pre audit európskych fondov (ďalej len „EUTAF“). Maďarsko ďalej prijalo vládnu vyhlášku č. 373/2022, ktorou sa mení vyhláška č. 374/2022, ako aj vládnu vyhlášku č. 463/2022, ktorou sa posilňujú pravidlá a postupy s cieľom zabezpečiť účinnejšiu prevenciu, odhaľovanie a nápravu konfliktov záujmov. Na základe oznámenia Komisie z 30. novembra 2022 a dôvodov, ktoré sú v ňom uvedené, sa Rada domnieva, že Maďarsko prijalo kľúčové vykonávacie kroky a že príslušné legislatívne texty spĺňajú záväzky stanovené v nápravnom opatrení.

g) Zníženie podielu postupov verejného obstarávania s jednou ponukou, ktoré zahŕňajú financovanie z prostriedkov Únie

- (48) Maďarsko sa zaviazalo, že do 31. decembra 2022 zníži podiel postupov verejného obstarávania s jednou ponukou zahŕňajúcich financovanie z prostriedkov Únie a ukončených v roku 2022 pod 15 % podľa metodiky prehľadu výsledkov jednotného trhu. Kľúčovým vykonávacím krokom pre toto opatrenie bolo vykonanie prvého auditu EUTAF zameraného na súlad s metodikou prehľadu výsledkov jednotného trhu do 30. septembra 2022. Maďarsko predložilo správu 7. októbra 2022 a na základe pripomienok Komisie predložilo 3. novembra 2022 revidované konečné znenie. Pri audite sa dospelo k záveru, že použitá metodika je primeraná a v súlade s metodikou použitou v prehľade výsledkov jednotného trhu, s jednou výnimkou, pre ktorú EUTAF sformuloval odporúčanie. Na základe oznámenia Komisie z 30. novembra 2022 a dôvodov, ktoré sú v ňom uvedené, sa Rada domnieva, že Maďarsko prijalo kľúčový vykonávací krok, ako sa vyžaduje v nápravnom opatrení.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

i) Vytvorenie nástroja na nahlasovanie postupov verejného obstarávania s jednou ponukou na účely monitorovania a nahlasovania postupov verejného obstarávania uzavretých s jednou ponukou

- (49) Maďarsko sa zaviazalo, že do 30. septembra 2022 vyvinie nový nástroj na monitorovanie a nahlasovanie v súvislosti s meraním podielu postupov verejného obstarávania, ktorých výsledkom je jedna ponuka, financovaných z vnútroštátnych zdrojov alebo z podpory Únie alebo z oboch. Po predložení návrhu Komisie Maďarsko podniklo niekoľko krokov na riešenie kľúčových vykonávacích krokov pre toto nápravné opatrenie. Maďarsko vyvinulo konkrétne nový nástroj na monitorovanie a nahlasovanie, ktorý bol podrobený auditu ako prevádzkyschopný, funkčný a schopný monitorovať podiel postupov verejného obstarávania s jednou ponukou. V súlade s nápravným opatrením sa do 31. decembra 2022 nástroj na nahlasovanie ďalej rozvinie tak, aby zahŕňal údaje o zemepisných označeniach. Na základe oznámenia Komisie z 30. novembra 2022 a dôvodov, ktoré sú v ňom uvedené, sa Rada domnieva, že Maďarsko prijalo kľúčové vykonávacie kroky a že nástroj na nahlasovanie postupov verejného obstarávania s jednou ponukou je prevádzkyschopný, ako sa vyžaduje v nápravnom opatrení.

j) Vývoj elektronického systému verejného obstarávania s cieľom zvýšiť transparentnosť

- (50) S cieľom zvýšiť transparentnosť verejného obstarávania sa Maďarsko zaviazalo vytvoriť a uverejniť na webovom sídle elektronického systému verejného obstarávania databázu obsahujúcu informácie o všetkých oznámeniach o zadaní zákazky týkajúcej sa postupov verejného obstarávania v štruktúrovanej forme vrátane identifikačných čísiel spoločností a mien každého jednotlivého člena konzorcií a subdodávateľov. Táto databáza sa má pravidelne aktualizovať a je bezplatne prístupná verejnosti. Po predložení návrhu Komisie Maďarsko informovalo Komisiu, že vývoj databázy s požadovanými funkciami bol dokončený 30. septembra 2022. Na základe posúdenia Komisie týkajúceho sa funkcií novej databázy sa Rada domnieva, že Maďarsko prijalo príslušný kľúčový vykonávací krok pre toto opatrenie a splnilo ho.

k) Vypracovanie rámca na meranie výkonnosti, ktorým sa posúdi účinnosť a nákladová efektívnosť verejného obstarávania

- (51) Maďarsko s cieľom splniť svoj záväzok vypracovať rámec merania výkonnosti na posúdenie účinnosti a nákladovej efektívnosti verejného obstarávania do 30. septembra 2022, ktorý má začať fungovať do 30. novembra 2022, prijalo 5. septembra 2022 rozhodnutie vlády č. 1425/2022. Maďarsko uverejnilo 30. novembra 2022 na webovom sídle elektronického systému verejného obstarávania dokument, v ktorom sa stanovuje rámec na meranie výkonnosti. Na základe posúdenia rámca stanoveného v rozhodnutí vlády č. 1425/2022, ktoré vykonala Komisia, sa Rada domnieva, že Maďarsko prijalo príslušný kľúčový vykonávací krok a splnilo svoje záväzky týkajúce sa tohto opatrenia.

o) Používanie nástroja Arachne, nástroja Komisie na hodnotenie rizika

- (52) Pokiaľ ide o obavy, ktoré sa vyjadrili v súvislosti so schopnosťou Maďarska zlepšiť kontroly konfliktov záujmov v súvislosti s používaním finančných prostriedkov Únie, Maďarsko sa zaviazalo uplatňovať postupy na systematické a rozšírené používanie všetkých funkcií jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika (ARACHNE), ktorý Komisia dáva k dispozícii členským štátom, v prípade akejkoľvek podpory Únie a pre všetky programové obdobia s cieľom účinne predchádzať konfliktom záujmov, podvodom, korupciou, dvojitému financovaniu a iným nezrovnalostiam a odhaľovať ich. Maďarská vláda 30. septembra 2022 prijala vládnu vyhlášku č. 373/2022 a pozmeňujúcu vyhlášku č. 374/2022, ktorá nadobudla účinnosť v ten istý deň a obsahuje ustanovenia na zabezpečenie pravidelného prenosu určitých údajov do nástroja ARACHNE. Tiež v ten istý deň bol prvý balík údajov zaslaný do nástroja ARACHNE. Na základe posúdenia Komisie, že vo vládnej vyhláške č. 373/2022 a pozmeňujúcej vyhláške č. 374/2022 sa stanovujú podrobné pravidlá systematického a účinného využívania nástroja ARACHNE, sa Rada domnieva, že Maďarsko prijalo príslušný kľúčový vykonávací krok a splnilo svoje záväzky týkajúce sa tohto opatrenia.

p) **Posilnenie spolupráce s úradom OLAF**

- (53) Maďarsko sa zaviazalo posilniť spoluprácu s úradom OLAF tým, že určí príslušný vnútroštátny orgán, ktorý bude úradu OLAF pomáhať pri vykonávaní kontrol na mieste v Maďarsku v prípadoch, keď hospodársky subjekt podliehajúci týmto kontrolám odmietne spolupracovať. Maďarsko sa zaviazalo zaviesť aj odrádzajúcu sankciu finančného typu, ktorá sa má uložiť v prípade, že hospodársky subjekt odmietne spolupracovať s úradom OLAF na účely kontrol a inšpekcií na mieste vykonávaných úradom OLAF. Po predložení návrhu Komisie národné zhromaždenie prijalo 4. októbra 2022 zákon XXIX z roku 2022, ktorým sa zmenili existujúce právne predpisy s cieľom určiť národnú daňovú a colnú správu ako príslušný vnútroštátny orgán na pomoc úradu OLAF a zaviesť odrádzajúce finančné sankcie, ktoré sa majú uložiť v prípade, že hospodársky subjekt odmietne spolupracovať s úradom OLAF. Na základe posúdenia, ktoré vykonala Komisia, sa Rada domnieva, že Maďarsko prijalo príslušné kľúčové vykonávacie kroky a splnilo svoje záväzky týkajúce sa tohto opatrenia.

q) **Prijatie legislatívneho aktu, ktorým sa zabezpečí väčšia transparentnosť verejných výdavkov**

- (54) V rámci súboru nápravných opatrení sa Maďarsko zaviazalo prijať do 31. októbra 2022 legislatívny akt, ktorým sa zabezpečí zvýšená transparentnosť verejných výdavkov stanovením povinnosti pre všetky verejné subjekty proaktívne uverejňovať v centrálnom registri vopred vymedzený súbor informácií o využívaní verejných finančných prostriedkov. Po predložení návrhu Komisie prijalo národné zhromaždenie 8. novembra 2022 zákon XL z roku 2022, ktorý bol následne 22. novembra 2022 zmenený ako súčasť súhrnného balíka. Dodatočná zmena ustanovení týkajúcich sa zavedenia dodatočného administratívneho postupu pre transparentnosť bola prijatá 7. decembra 2022. V posúdení Komisie sa dospelo k záveru, že Maďarsko prijalo potrebné kľúčové vykonávacie kroky napriek oneskoreniu ich vykonávania. Na základe posúdenia Komisie, ktoré bolo aktualizované 9. decembra 2022, však pretrvávajú nedostatky v regulačnom rámci, ktorý oslabuje jeho účinnosť, konkrétne chýbajúca povinnosť všetkých verejných obstarávateľov zverejňovať informácie, ak v minimálnom súbore údajov, ktoré sa majú vložiť do centrálného registra, chýbajú údaje o „orgáne zodpovednom“ za verejné výdavky, verejnóm obstarávateľovi alebo poskytovateľoch služieb, dodávateľoch a poskytovateľoch kapacity.
- (55) Stručne povedané, Maďarsko podniklo niekoľko krokov na riešenie (legislatívnych a nelegislatívnych) kľúčových vykonávacích krokov uvedených v prílohe k dôvodovej správe priloženej k návrhu Komisie a mnohé záväzky, ktoré Maďarsko prijalo v rámci nápravných opatrení, možno považovať za splnené, ako sa uvádza vyššie. Týmto pozitívnymi posúdeniami nie je dotknutý ďalší vývoj v súvislosti s tými nápravnými opatreniami, ktoré sa musia overiť v praxi alebo ktoré si vyžadujú dlhšie obdobie vykonávania v súlade so záväzkami prijatými Maďarskom.
- (56) Napriek tomu vo viacerých nápravných opatreniach pretrvávajú závažné slabé miesta, riziká a nedostatky. Závažné nedostatky naďalej výrazne narúšajú najmä primeranosť nápravných opatrení, ktoré majú horizontálnu, štruktúrnú a systémovú povahu a majú kľúčový význam pre nápravu systémového porušovania zásad právneho štátu v oblasti verejného obstarávania, účinnosti trestného stíhania a boja proti korupcii v Maďarsku. Uvedené nedostatky preto ohrozujú účinnosť nápravných opatrení prijatých ako celok.
- (57) Vzhľadom na horizontálny, štruktúrný a systémový charakter opatrení, ktoré ešte treba splniť, skutočnosť, že Maďarsko uspokojivo splnilo niekoľko záväzkov v súvislosti s inými konkrétnymi nápravnými opatreniami, nepostačuje na riešenie zistených porušení zásad právneho štátu a vplyvu, ktoré tieto porušenia majú alebo môžu mať na rozpočet Únia. Ako objasnila Komisia vo svojom aktualizovanom posúdení z 9. decembra 2022, nápravné opatrenia – až na jedinú výnimku, ktorou je nápravné opatrenie týkajúce sa nadácií pre správu aktív vo verejnom záujme – sa musia posudzovať v celom rozsahu ako globálny balík, pokiaľ ide o ich celkovú primeranosť na dosiahnutie cieľa, ktorým je ukončenie danej situácie a na základe kvalitatívneho, a nielen kvantitatívneho posúdenia.

- (58) V dôsledku toho by sa na základe uvedeného posúdenia malo konštatovať, že nápravné opatrenia oznámené Maďarskom ako celok, v znení, v akom boli prijaté, a vzhľadom na ich podrobnosti a následnú neistotu, pokiaľ ide o ich uplatňovanie v praxi, neukončia zistené porušovania zásad právneho štátu. Keďže zistené prípady nesúladu sa týkajú porušovaní systémového charakteru, vo veľkej miere a dostatočne priamo ovplyvňujú správne finančné riadenie rozpočtu Únie a ochranu finančných záujmov Únie.
- (59) Ak Rada zistí, že podmienky stanovené v nariadení (EÚ, Euratom) 2020/2092 sú splnené, má prijať opatrenia na primeranej úrovni s cieľom zabezpečiť, aby bol rozpočet Únie chránený pred skutočným alebo potenciálnym vplyvom, ktorý vyplýva zo zistených porušovaní zásad právneho štátu.
- (60) Vzhľadom na porušenia zásad právneho štátu zistené v tomto rozhodnutí a na ich značný vplyv na rozpočet Únie, ako aj na to, že nápravné opatrenia, ktoré Maďarsko doteraz prijalo, sa vyznačujú závažnými nedostatkami, ktoré vážne ohrozujú ich primeranosť na riešenie uvedených porušení, sa Rada domnieva, že riziko pre rozpočet Únie, ktoré z toho vyplýva, je naďalej vysoké. Podľa odôvodnenia 18 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 by sa pri určovaní opatrení, ktoré sa majú prijať, mala náležite zohľadniť úroveň spolupráce dotknutého členského štátu. Komisia sa pôvodne domnievala, že primeraná aproximácia rizika pre rozpočet zodpovedá 65 % finančných prostriedkov príslušných programov. Vzhľadom na počet a význam nápravných opatrení, ktoré Maďarsko uspokojivo vykonalo na riešenie zistených porušení zásad právneho štátu, by však bolo „primeranou aproximáciou“ stanoviť riziko pre rozpočet na úrovni 55 % príslušných programov. Preto by sa po schválení malo pozastaviť 55 % záväzkov v príslušných programoch. Uvedenú úroveň možno považovať za primeranú aproximáciu vplyvu zistených porušení zásad právneho štátu na rozpočet Únie alebo závažných rizík pre rozpočet Únie pri zohľadnení úrovne spolupráce Maďarska počas príslušného postupu na základe nápravných opatrení, ktoré boli vykonané, a preto je primeraná vzhľadom na cieľ chrániť rozpočet Únie stanovený v nariadení (EÚ, Euratom) 2020/2092.
- (61) Pokiaľ ide o výber spomedzi rôznych druhov opatrení uvedených v článku 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092, Rada sa domnieva, že účinná a včasná ochrana rozpočtu Únie sa zabezpečí pozastavením rozpočtových záväzkov vyplývajúcich z dotknutých programov po ich schválení, keďže zabráni tomu, aby porušenia zásad právneho štátu zistené v tomto rozhodnutí ovplyvnili rozpočet pridelený na dotknuté programy. Pozastavenie rozpočtových záväzkov súčasne Maďarsku stále umožňuje začať vykonávať uvedené programy podľa platných pravidiel, a preto sa ním zachováva cieľ politiky súdržnosti a postavenie konečných príjemcov. Na rozdiel od iných možných opatrení je navyše pozastavenie rozpočtových záväzkov dočasnej povahy a nemá konečné účinky v súlade s článkom 7 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092. Toto opatrenie preto možno zrušiť podľa postupu stanoveného v uvedenom článku bez straty finančných prostriedkov Únie za predpokladu, že do dvoch rokov došlo k úplnej náprave situácie. V súlade so zásadou proporcionality je preto zvolené opatrenie dostatočné na dosiahnutie ochrany rozpočtu Únie, pričom je vzhľadom na okolnosti prípadu najmenej obmedzujúce.
- (62) Pokiaľ ide o zistené porušenia v súvislosti s trustami pôsobiacimi vo verejnom záujme, regulačný rámec v Maďarsku sa vyznačuje uvedenými nedostatkami, ktorými sa nenapravilo riziko konfliktu záujmov, ktoré sa malo riešiť nápravným opatrením. Vzhľadom na nedostatočnosť nápravného opatrenia pretrváva závažné riziko pre rozpočet Únie, ktoré možno najlepšie riešiť zákazom vytvárať nové právne záväzky s akýmkoľvek trustom pôsobiacim vo verejnom záujme a akýmkoľvek ním vlastneným subjektom v rámci všetkých programov spadajúcich pod priame alebo nepriame riadenie. Takéto opatrenie nemá vplyv na celkové alokácie finančných prostriedkov z programov Únie v rámci priameho a nepriameho riadenia, ktoré sa stále môžu použiť pre iné subjekty, a je preto dostatočné na dosiahnutie ochrany rozpočtu Únie, pričom je primerané tomu, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie tohto cieľa.

- (63) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 nie sú týmto rozhodnutím dotknuté povinnosti Maďarska implementovať programy a fondy, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie, a najmä jeho povinnosti voči konečným príjemcom finančných prostriedkov alebo prijímateľom vrátane povinnosti uskutočniť platby podľa uplatniteľných pravidiel pre jednotlivé sektory alebo rozpočtových pravidiel. Maďarsko má Komisii každé tri mesiace od prijatia tohto rozhodnutia predložiť správu o dodržiavaní týchto povinností.
- (64) Maďarsko by malo Komisiu pravidelne informovať o vykonávaní nápravných opatrení, ku ktorým sa zaviazalo, a najmä o tých, ktoré si vyžadujú overenie v praxi alebo ktoré si vyžadujú dlhšie vykonávacie obdobie.
- (65) Komisia by mala naďalej monitorovať situáciu v Maďarsku a podľa potreby vykonávať svoje právomoci podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092. Komisia by predovšetkým mala urýchlene posúdiť vývoj vo vykonávaní nápravných opatrení, ktoré navrhlo Maďarsko, aby bezodkladne predložila Rade potrebné návrhy na zrušenie opatrení podľa článku 7 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 v prípade, že už nie sú splnené podmienky na ich prijatie. Komisia by mala Radu pravidelne informovať,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Podmienky stanovené v článku 4 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 na prijatie vhodných opatrení na ochranu rozpočtu Únie pred porušovaním zásad právneho štátu v Maďarsku sú splnené.
2. Nápravné opatrenia, ktoré Maďarsko navrhlo na základe článku 6 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092, nie sú v plnej miere primerané na riešenie zistení uvedených v oznámení Komisie zaslanom Maďarsku 27. apríla 2022.

Článok 2

1. Po schválení sa pozastavuje 55 % rozpočtových záväzkov v rámci týchto operačných programov politiky súdržnosti:
  - a) operačného programu pre životné prostredie a energetickú efektívnosť plus;
  - b) operačného programu pre integrovanú dopravu plus;
  - c) operačného programu pre územný a sídelný rozvoj plus.
2. Keď Komisia plní rozpočet Únie v rámci priameho alebo nepriameho riadenia podľa článku 62 ods. 1 písm. a) a c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046, neprijímajú sa žiadne právne záväzky vo vzťahu k akýmkoľvek trustom pôsobiacim vo verejnom záujme zriadeným na základe maďarského zákona IX z roku 2021 ani vo vzťahu k akémukoľvek subjektu vlastnenému takýmto trustom pôsobiacim vo verejnom záujme.

Článok 3

Maďarsko informuje Komisiu do 16. marca 2023 a potom každé tri mesiace o vykonávaní nápravných opatrení, ku ktorým sa Maďarsko zaviazalo vo svojej druhej odpovedi vrátane dodatočných záväzkov uvedených v liste Maďarska z 13. septembra 2022.

Článok 4

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho oznámenia.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Maďarsku.

V Bruseli 15. decembra 2022

Za Radu
predseda
M. BEK
